

และผู้ติดเชื้อเอดส์ที่มีอาการ. รายงานการเฝ้าระวังโรคประจำสัปดาห์ 2536 ; 24 (2s) : 15-22.

4. กลุ่มงานระบาดวิทยาโรคเอดส์ กองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข. สรุปสถานการณ์โรคเอดส์ถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2538. รายงานการเฝ้าระวังโรคประจำสัปดาห์ 2538 ; 26(5s):57-67.

5. กลุ่มงานระบาดวิทยาโรคเอดส์ กองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข. สรุปสถานการณ์โรคเอดส์ถึงวันที่ 30 เมษายน 2538. รายงานการเฝ้าระวังโรคประจำสัปดาห์ 2538 ; 26 (4s) :37-54.

6. Kimball AM, Thacker SB, Levy ME. Shigella Surveillance in a large metropolitan area : assessment of a passive reporting system. Am J Pub Health 1980 ; 70 : 164-166.

7. ธนรักษ์ ผลิพัฒน์, ยุกาพร ศรีจันทร์, สุจิตร์ สิทธิยูโย, อรพรรณ แสงวรรณลอย, วันสนันท์ รุจิวิวัฒน์, สยาม ศรีสุคนธ์. ความครบถ้วนของการรายงานผู้ป่วยโรคเอดส์และผู้ติดเชื้อเอดส์ที่มีอาการ ตามระบบเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาของจังหวัดพะเยา. รายงานการเฝ้าระวังโรคประจำสัปดาห์ (เอกสารประกอบการตีพิมพ์).

8. Klaucke DN. Evaluating public health surveillance. In : Teutsch SM, Churchill RE, editors. Principles and practice of public health surveillance. New York: Oxford University Press, 1994.

การเจ็บป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจ

อันเนื่องมาจากการสูดดมสปอร์ของเห็ด-วิสคอนซิน, 1994

ระหว่างวันที่ 8-14 เมษายน 1994 มีผู้ป่วยอายุระหว่าง 16-19 ปี จำนวน 8 ราย จากทางตะวันออกเฉียงใต้ของรัฐวิสคอนซิน ได้ไปพบแพทย์ ด้วยอาการทางเดินหายใจ เนื่องจากได้สูดดม เห็ด *Lycoperdon perlatum* (เช่น เห็ด puffball)

เมื่อวันที่ 3 เมษายน กลุ่มวัยรุ่นดังกล่าวได้ไปร่วมงานสังสรรค์ และมีการสูดดมและกินเห็ด puffball ไม่ทราบว่าผู้ที่ไปร่วมงานคนอื่น ๆ ร่วมกิจกรรมนี้หรือไม่ ไม่มีรายงานการใช้จ่ายห้ามในงานนี้ 3 ราย มีอาการคลื่นไส้ และอาเจียนภายใน 6-12 ชั่วโมง หลังจากสัมผัสกับเห็ดดังกล่าว และภายใน 3-7 วัน หลังสัมผัส ผู้ป่วยทุกรายมีอาการไอ มีไข้ (อุณหภูมิสูงถึง 103° F [39.4° C]), หายใจลำบาก ปวดกล้ามเนื้อ และเหนื่อยอ่อน

ผู้ป่วย 5 ราย ต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลและ 2 ราย ต้องใช้ท่อช่วยหายใจ ผู้ป่วย 2 ราย มีประวัติเป็นโรคหอบหืด และต้องใช้ Steroid inhalers ผลการตรวจสอบ chest radiograph ของผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล พบว่า bilateral reticulonodular infiltrates 2 ราย ต้องทำ transbronchial lung biopsy ส่วนอีก 1 ราย ต้องทำ open lung biopsy ซึ่งผลการตรวจทางจุลพยาธิวิทยา พบการอักเสบของเนื้อเยื่อและมีลักษณะโครงสร้างคล้ายยีสต์ที่เกิดจากสปอร์ของ *Lycoperdon* ส่วนการเพาะเชื้อราของเนื้อเยื่อปอด ได้ผลลบ

ผู้ป่วยที่โรงพยาบาลทุกรายได้รับการรักษาด้วยยา Corticosteroids และ 4 ราย ได้รับยา antifungal คือยา amphotericin B หรือยา azole อย่างใดอย่างหนึ่ง ผู้ป่วยทุกรายหายเป็นปกติภายใน 1-4 สัปดาห์

หมายเหตุบรรณาธิการ

Lycoperdonosis เป็นโรคระบบทางเดินหายใจที่พบน้อยมาก สาเหตุเกิดจากการสูดดมสปอร์ของเห็ดในสกุล Lycoperdon เห็ด Puffball เป็นเห็ดชนิดหนึ่งที่พบได้ทั่วโลก เติบโตในฤดูใบไม้ร่วงและสามารถกินได้ในฤดูใบไม้ผลิ มันจะแห้งและสร้างสปอร์ ซึ่งสามารถปล่อยแพร่กระจายไปได้ง่าย เมื่อมีสิ่งไปกระตุ้นเห็ดนั้น มีเห็ด puffball หนึ่ง species สามารถทำให้เกิดฤทธิ์ทางจิต

มีเพียงผู้ป่วย 3 รายเท่านั้น ที่มีรายงานในครั้งก่อนๆ 2 ราย พบในเด็กและอีก 1 ราย เป็นวัยรุ่นผู้ป่วยทั้ง 3 ราย ได้สูดดมสปอร์ puffball เข้าไปจำนวนมาก โดยที่ 1 รายไม่ได้ตั้งใจ ส่วนอีก 2 รายตั้งใจสูดเข้าไปทีละน้อย จากการตรวจ Chest radiograph พบว่า เนื้อเยื่อปอดทั้งสองข้างมีการถูกแทรกซึมทำลาย ไม่ว่าจะเกิดจากปฏิกิริยา Hypersensitivity หรือเกิดอาการติดเชื้อโดยสปอร์ หรือทั้ง 2 อย่าง ก็ยังไม่มีใครทราบได้

ประสิทธิภาพของการใช้สาร antifungal ในการรักษาโรค Lycoperdonosis ยังไม่มีใครทราบมากนัก ดังนั้น แพทย์ผู้ให้การรักษา จึงควรระวังผู้ป่วยด้วยโรคนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กและวัยรุ่น ที่แสดงอาการเข้าได้กับประวัติทางคลินิก และการดำเนินโรคระบบทางเดินหายใจ

ถอดความโดย

นางพงษ์ศิริ วัฒนาสุรกิตต์ และนายศิริชัย วงศ์วัฒนไพบูลย์

ฝ่ายเผยแพร่และประสานงาน กองระบาดวิทยา

จาก "Respiratory Illness Associated with Inhalation of Mushroom Spores-Wisconsin, 1994"
Morbidity and Mortality Weekly Report. July 29,1994/Vol.43/No.29/P 525-526